

akut europæisk konflikt, hvor det er et oplagt europæisk ansvar, at de skal sikres beskyttelse i Europa.

Der er nu gået et år, siden krigen i Kosovo startede, og de akutte flygtningeproblemer i den forbindelse er løst, om end genopbygningen fortsat er utilstrækkelig. Der er dog ingen garanti for, at tilsvarende situationer ikke vil opstå igen. Der er fortsat store spændinger i f.eks. Montenegro og Vojvodina. Derfor er det fortsat vigtigt at finde modeller for håndtering af flygtningestrømme i fremtiden.

Hvis vi ser på den konkrete situation med flygtningene fra Kosovo, så ville følgende procedure have været mulig at anvende: Landene havde på forhånd vedtaget en mellemstatslig fordeling af flygtningene, hvor det blev sikret, at alle ville tage deres andel af de flygtninge, som UNHCR mente det var nødvendigt at få ud af nærområdet. I tilfældet Kosovo havde det altså været de flygtninge, som UNHCR havde skønnet ikke kunne huses i Albanien og Makedonien. Når UNHCR havde givet meddelelse om, at et antal flygtninge skulle tilbydes asyl i andre europæiske lande, kunne disse lande umiddelbart fordele dem imellem sig og begynde at skaffe transport og ordne andre tekniske arrangementer.

Fordelingen ifølge denne aftale skal være ligelig i forhold til landenes BNP. Aftalen skal være bindende, så landene ikke skal kunne unddrage sig deres forpligtelser, når de er med til at vedtage denne aftale.

En vedtagelse fra de interessede parter skal ikke afvente den næste krise i Europa. Den kan blive vedtaget på et kommende topmøde med invitation af relevante stats- og regeringsledere eller med mulighed for, at de kan tilslutte sig senere. Så har man en model klar til anvendelse, hvis det bliver nødvendigt. En sådan vedtagelse bør samtidig indeholde nogle minimumskrav til, hvordan flygtningene skal behandles med hensyn til bolig, undervisning og andre rettigheder. Derudover bør en aftale indeholde elementer til støtte for flygtningenes tilbagevendende, støtte til at hjælpe dem i gang igen.

Hvis man havde haft en sådan aftale, ville EU have undgået den helt uværdige situation omkring flygtningene fra Kosovo, hvor landene nærmest kappedes om at yde beskyttelse til færrest mulige flygtninge – vist med Finlands bud på 50 flygtninge som bundskrabere.

Når denne aftale skal være mellemstatslig, kan også lande uden for EU (Norge, Schweiz eller ansøgerlandene) tilslutte sig på lige vilkår. Samtidig betyder en mellemstatslig aftale, at Danmark kan deltage, uden det får problemer med hensyn til Danmarks forbehold i forhold til retlige og indre anliggender.

2. Økonomisk byrdefordeling

I det tilfælde, hvor enkelte lande af ovennævnte helt særlige grunde ikke er i stand til at modtage flygtninge fra en given konflikt, vil det heller ikke være hensigtsmæssigt at tvinge disse lande. Derfor skal det så at sige være muligt at betale sig fra det, så landet i stedet for at tage et antal flygtninge i forhold til deres andel af EU's samlede BNP betaler et beløb svarende til deres andel af EU's BNP. Dette beløb kan enten indgå i en fond til støtte for flygtninge andre steder eller til genopbygning, eller det kan blive betalt som en slags kompensation til de lande, der modtager flygtninge. Det sidste svarer i grove træk til indholdet af et forslag fra Europa-Kommissionen om etablering af en flygtningefond, som er positivt, men også utilstrækkeligt.

Det skal understreges, at selv om økonomisk byrdefordeling indeholder et element af, at man kan købe sig fri, så er det kun i helt særlige tilfælde, hvor det skal være muligt at sige nej til at modtage flygtninge, og at enkeltlande ikke ensidigt kan meddele dette; det skal godkendes af de andre parter i aftalen.

3. Aftale mellem landene i Europa om flygtningepolitik

Ved siden af disse to initiativer bør der laves en mere generel aftale om europæisk flygtningepolitik, herunder modtagelse af flygtninge fra lande uden for Europa. SF mener, at de nordiske lande kan gå forrest med at lave en sådan aftale om en anstændig europæisk flygtningepolitik. Optimalt bør aftalen dog laves som en mellemstatslig aftale på initiativ af EU, som andre lande skal kunne tilslutte sig.

Denne mere generelle aftale bør ideelt set gælde for akutte flygtningeproblemer, uanset hvor på kloden de opstår. Aftalen indebærer, at landene skal tilkendegive over for UNCHR, hvor mange flygtninge de vil være i stand til at tage i akutte situationer – ud over det begrænsede antal, de allerede tager. Det skal være et politisk bindende løfte, som betyder, at UNHCR kan planlægge efter et bestemt beredskab. UNHCR skal hvert år kunne regne med, hvor mange flygtninge fra akutte kriser som kan gives beskyttelse i Europa. Det vil være en stor hjælp for UNHCR i planlægningen af deres arbejde.

En generel aftale skal samtidig sikre, at landene skal være bedre forberedt på at modtage flygtninge, så man kan reagere hurtigt uden at skabe uværdige og kaotiske forhold. Samtidig skal det sikres, at flygtninge behandles anstændigt, hvilket igen kræver fælles minimumsnormer omkring boliger, arbejde, uddannelse, social tryghed, sprogundervisning etc.